

Factsheet meldactie Feiten en Fabels Augustus 2016

Deelnemers

In totaal hebben ruim 12.000 mensen de vragenlijst ingevuld.

- 53% van de deelnemers is vrouw en 47% man
- 80% van de deelnemers heeft één (of meerdere) chronische aandoening (en)
- 43% van de deelnemers is hoger opgeleid, 44% middelbaar opgeleid en 13% lager opgeleid
- De meeste deelnemers komen uit de provincie Zuid-Holland (18%), Noord-Holland (16%) en Noord-Brabant (15%)
- 62% van de deelnemers is tussen de 50 en 70 jaar

Kunnen nabestaanden de medische gegevens van een overledene raadplegen? Moet een arts alles doen wat de patiënt vraagt? Wordt de zorg elk jaar duurder? En betaal je een eigen bijdrage voor een verpleeghuis? Er zijn regels, rechten en plichten in de gezondheidszorg, die lang niet bij iedereen bekend zijn. Daarom legde Patiëntenfederatie Nederland in april – juni 2016 stellingen voor aan de deelnemers van het Zorgpanel. De stellingen gingen over de onderwerpen 'zorg en verzekeren', 'langdurige zorg', 'kosten van de zorg' en 'rechten en plichten in de zorg'. Zo krijgt Patiëntenfederatie Nederland inzicht in wat patiënten en verzekerden weten. En over welke onderwerpen de informatievoorziening beter kan. Ruim 12.000 leden van het Zorgpanel deden mee.

De groep deelnemers van deze meldactie is niet representatief voor de Nederlandse bevolking. Deelnemers zijn gemiddeld ouder, hoger opgeleid en hebben vaker één of meerdere chronische aandoeningen. Voor de meldactie 'Feiten en Fabels' kunnen de deelnemers beschouwd worden als ervaringsdeskundigen.

Kunnen nabestaanden de medische gegevens van een overledene raadplegen?

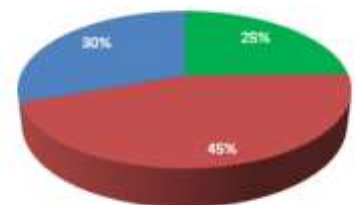
Deelnemers kregen de volgende stelling voorgelegd:

"Nabestaanden kunnen de medische gegevens van een overledene raadplegen."

25% van alle deelnemers wist dat dit een **fabel** is. 45% had het fout en 30% wist het niet (figuur 1).

Toelichting: Nabestaanden hebben geen recht op inzage van medische gegevens van een overledene. Inzage in (een aantal) medische gegevens is wel mogelijk als de overledene daar bij leven al toestemming voor gaf. Inzage is ook mogelijk als aangetoond kan worden dat er een zwaarwegend belang is. En er redelijkerwijs van kan worden uitgegaan dat de overledene geen bezwaar zou hebben gehad. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als iemand een procedure wil aanspannen tegen de zorgverlener of als iemand informatie wil krijgen over een erfelijke aandoening.

■ Just ■ Onjuist ■ Weet ik niet

Figuur 1

Moet een arts alles doen wat de patiënt vraagt?

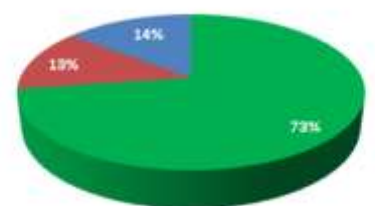
Deelnemers kregen de volgende stelling voorgelegd:

"Een arts is verplicht een bepaalde behandeling uit te voeren als een patiënt daarom vraagt."

73% van de deelnemers had het goed dat deze stelling een **fabel** is. 13% had het fout en 14% wist het niet (figuur 2).

Toelichting: Als een arts van mening is dat een behandeling geen zin heeft of de behandeling is nog experimenteel, dan is een arts niet verplicht om de behandeling toch uit te voeren als een patiënt hier om vraagt. Een arts kan een behandeling weigeren uit persoonlijke of professionele redenen. De arts zal de patiënt of vertegenwoordiger hierover inlichten. Een patiënt mag daarop wel besluiten om een andere arts te raadplegen. De eerste arts zal alle medische informatie moeten verstrekken aan de nieuwe arts.

■ Just ■ Onjuist ■ Weet ik niet

Figuur 2

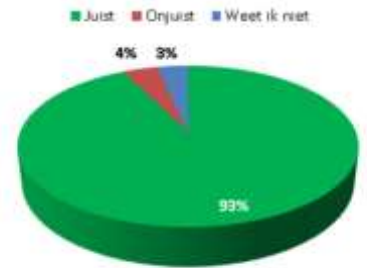
Wordt de zorg elk jaar duurder?

Deelnemers kregen de volgende stelling voorgelegd:

“De kosten voor de zorg in Nederland stijgen elk jaar.”

93% van de deelnemers wist dat deze stelling een **feit** is. 4% had het fout en 3% wist het niet (figuur 3).

Toelichting: De kosten van zorg in Nederland zijn gestegen van ruim 48 miljard euro in 2006 naar ruim 66 miljard euro in 2014. De stijging is sinds 2003 wel minder hoog dan in de jaren daarvoor.

Figuur 3

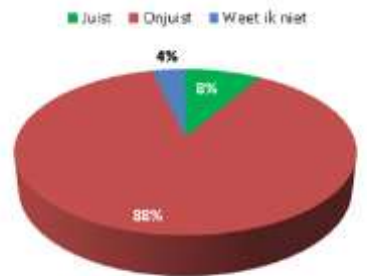
Wordt er flink bezuinigd op de zorg?

Deelnemers kregen de volgende stelling voorgelegd:

“Er wordt flink bezuinigd op de zorg.”

8% van de deelnemers had het goed dat deze stelling een **fabel** is. 88% had het fout en 4% wist het niet (figuur 4).

Toelichting: In 1998 kostte de zorg gemiddeld 2566 euro per persoon en in 2014 gemiddeld 5630 euro per persoon.

Figuur 4

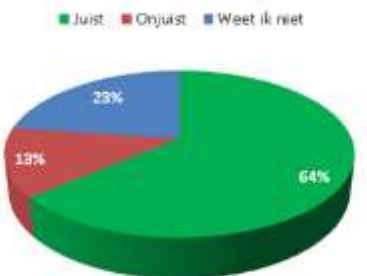
Betaal je een eigen bijdrage voor een verpleeghuis?

Deelnemers kregen de volgende stelling voorgelegd:

“Voor verpleeg(huis)zorg betaal je geen eigen bijdrage.”

64% van de deelnemers had het goed dat deze stelling een **fabel** is. 13% had het fout en 23% wist het niet (figuur 5).

Toelichting: Verpleeg(huis)zorg valt onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Voor zorg uit de Wlz betalen mensen die 18 jaar of ouder zijn een eigen bijdrage. Deze bijdrage is afhankelijk van het inkomen. De bijdrage wordt in rekening gebracht door het CAK. Op de website van het CAK staat meer informatie hierover.

Figuur 5

Wordt het basispakket vastgesteld door de zorgverzekeraar?

Deelnemers kregen de volgende stelling voorgelegd:

“Het basispakket wordt vastgesteld door de zorgverzekeraar.”

63% van de deelnemers wist dat deze stelling een **fabel** is. 32% had het fout en 5% wist het niet (figuur 6).

Toelichting: De politiek bepaalt de inhoud van het basispakket. Zorgverzekeraars kunnen voorwaarden stellen aan wie de zorg levert en onder welke voorwaarden (bijvoorbeeld met een verwijzing van een arts).

Figuur 6

Is het vrijwillig eigen risico van toepassing op alle zorg uit het basispakket en uit de aanvullende verzekering?

Deelnemers kregen de volgende stelling voorgelegd:

“Het vrijwillig eigen risico is van toepassing op alle zorg uit het basispakket en uit aanvullende zorgverzekering.”

43% van de deelnemers wist dat deze stelling een **fabel** is. 46% had het fout en 11% wist het niet (figuur 7).

Toelichting: Bij een vrijwillig eigen risico kies je zelf voor een verhoging van het jaarlijkse bedrag dat je moet betalen, voordat je recht hebt op vergoeding vanuit de basisverzekering. Het vrijwillig eigen risico is niet van toepassing op zorg uit de aanvullende verzekering.

43% van de deelnemers had het goed dat deze stelling een fabel is. 46% had het fout en 11% wist het niet (figuur 14).

Figuur 7

De deelnemers hebben gemiddeld het beste gepresteerd op het onderwerp:

1. Zorg en verzekeren;
2. Rechten en plichten in de zorg;
3. Kosten van de zorg;
4. Langdurige zorg.